

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ett försök med verksamhetsstyrning inom yrkesutbildningen och till vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en lag om ett försök med verksamhetsstyrning inom yrkesutbildningen. Därtill föreslås det att lagen om yrkesutbildning och lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet ändras. Propositionen hänför sig till regeringsprogrammets skrivningar om en reform av yrkesutbildningens finansieringsmodell och verksamhetsstyrning.

I propositionen föreslås det att det genomförs ett försök med verksamhetsstyrning inom yrkesutbildningen som inleds den 1 januari 2026 och avslutas den 31 december 2033. Till försöket väljs högst 40 utbildningsanordnare vars anordnartillstånd ersätts med försökstillstånd för viss tid. Enligt förslaget har en anordnare av yrkesutbildning som fått försökstillstånd i regel rätt att ordna alla examina som ingår i examensstrukturen för yrkesutbildning och s.k. utvidgad läroavtalsutbildning i fråga om de examina och kompetensområden som utbildningsanordnaren inte har i sitt försökstillstånd. Därtill kan utbildning ordnas fritt också som arbetskraftsutbildning och på engelska. Enligt förslaget förhandlar undervisnings- och kulturministeriet vart fjärde år med utbildningsanordnarna om målen för utbildningens genomslag och kvalitet. Målen skrivs in i ett avtal mellan undervisnings- och kulturministeriet och utbildningsanordnaren, och uppnåendet av målen följs upp under försöket.

I propositionen föreslås det att finansieringssystemet för yrkesutbildning ses över så att det anslag för yrkesutbildning som ingår i statsbudgeten i fortsättningen består av kalkylerad basfinansiering som baserar sig på utfall och finansiering efter prövning. Enligt förslaget förenklas finansieringsmodellen och dess styrande effekt förbättras genom att viktnings- och höjningsfaktorer och deras koefficienter gallras bort samt genom att de återstående viktnings- och höjningsfaktorerna som jämnar ut kostnadseffekterna koncentreras till studerandeårsfinansieringen.

I propositionen föreslås det att systemet med stöd för lärandet ses över. Studier som stöder studiefärdigheterna ersätts med rätt till stöd för lärandet, som är en stödform med låg tröskel. Vidare ska den studerandes rätt till särskilt stöd ses över genom att den studerandes rätt till specialundervisning stärks.

Lagen om försök med verksamhetsstyrning inom yrkesutbildningen avses träda i kraft den 1 januari 2025. Lagen om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet avses träda i kraft den 1 januari 2026. Lagen om ändring av lagen om yrkesutbildning avses träda i kraft delvis den 1 januari 2025, den 1 januari 2026 och den 1 januari 2027.